

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 43

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 22 ianuarie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 520 din 24 septembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală	2–3
Decizia nr. 662 din 29 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii	4–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2. — Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind modificarea și completarea Procedurii și modalității de alocare a sumelor, precum și raportarea de către beneficiari a stadiului de execuție a lucrărilor pentru lucrările de înregistrare sistematică inițiate de unitățile administrativ-teritoriale, aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 819/2016	7–8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 42 din 14 octombrie 2019 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 520

din 24 septembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lenuța Croitoru și Ion Croitoru în Dosarul nr. 1.404/113/2017/a1 al Tribunalului Brăila — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.291 D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca inadmisibilă. Se apreciază că obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate ar fi, mai degrabă, art. 54 din Codul de procedură penală care privește competența judecătorului de cameră preliminară și, de asemenea, dispozițiile legale care privesc întreaga procedură de cameră preliminară. Se susține că autorii excepției de neconstituționalitate critică omisiunea legislativă referitoare la lipsa din cuprinsul normelor procesuale penale anterior menționate a unei dispoziții legale care să prevadă dreptul judecătorului de cameră preliminară de a dispune încetarea procesului penal, în cazul intervenirii prescripției răspunderii penale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.404/113/2017/a1, **Tribunalul Brăila — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Lenuța Croitoru și Ion Croitoru într-o cauză având ca obiect constatarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală de către judecătorul de cameră preliminară.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale criticate sunt neconstituționale întrucât nu permit judecătorului de cameră preliminară să dispună încetarea procesului penal prin constatarea intervenirii prescripției răspunderii penale, potrivit art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, și nici să procedeze la restituirea cauzei la procuror, astfel încât acesta să dispună, pentru același motiv, clasarea cauzei. Se arată, de asemenea, că, în lipsa unei soluții de stingere a acțiunii penale, care să poată fi pronunțată de către judecătorul de cameră preliminară, procesul penal continuă cu încălcarea drepturilor fundamentale ale inculpatului invocate în susținerea excepției, respectiv a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil. Se susține că, pentru motivele anterior arătate, aceleași dispoziții constituționale sunt încălcate și prin intervenirea în cursul procedurii camerei preliminare a celorlalte motive de încetare a procesului penal enumerate la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, fiind dat ca exemplu decesul inculpatului.

6. **Tribunalul Brăila — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că lipsa competenței judecătorului de cameră preliminară de a dispune încetarea procesului penal nu este de natură să determine neconstituționalitatea prevederilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, întrucât, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, reglementarea competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată este de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui reguli speciale de procedură în cadrul procesului penal. Se mai arată că obiectul procedurii camerei preliminare este unul bine determinat, prin dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală, și că, potrivit art. 343 din Codul de procedură penală, aceasta are o durată relativ scăzută, de maximum 60 de zile.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și, în subsidiar, neîntemeiată. Pentru a fundamenta soluția de inadmisibilitate, se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 99 din 13 februarie 2007, nr. 490 din 29 mai 2007 și nr. 27 din 15 ianuarie 2008, despre care se afirmă că sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză. În subsidiar, se susține că, având în vedere obiectul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară nu poate să se pronunțe asupra vinovăției

inculpatului și nici cu privire la temeinicia rechizitoriului sau a probelor administrate în cursul urmăririi penale. Se arată că lipsa competenței judecătorului de cameră preliminară de a pronunța încetarea procesului penal pentru motivul intervenirii prescripției răspunderii penale nu încalcă niciunul dintre standardele dreptului la un proces echitabil sau ale dreptului la apărare, astfel cum acestea sunt reglementate la art. 21 alin. (3) și art. 24 din Constituție. Se susține, de asemenea, că pentru motivele anterior menționate, textul criticat nu contravine dispozițiilor art. 1 alin. (5) și ale art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „În cursul judecării acțiunea penală se stinge prin rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitare sau încetare a procesului penal.”

12. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii, ale art. 11 alin. (1) și (2) privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile

omului, ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, ale art. 24 cu privire la dreptul la apărare și ale art. 132 alin. (1) referitor la statutul procurorilor, precum și prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la un proces echitabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, coroborate cu cele ale art. 342 și următoarele din același cod, ce reglementează procedura camerei preliminare, judecătorul de cameră preliminară nu are posibilitatea de a pronunța o soluție de stingere a acțiunii penale, pentru vreunul dintre motivele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în speță, pentru intervenirea prescripției răspunderii penale. Pentru acest motiv, în ipoteza anterior arătată, judecătorul de cameră preliminară este obligat să recurgă la un artificiu procedural, mai exact la începerea judecării, pentru a putea constata că, în privința anumitor fapte din cuprinsul rechizitoriului, s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

14. În aceste condiții, autorul excepției de neconstituționalitate critică omisiunea legislativă referitoare la inexistența unei soluții de încetare a procesului penal în cursul camerei preliminare, atunci când în cauza dedusă judecării intervine una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală. Or, potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.” Pentru aceste considerente, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

15. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lenuța Croitoru și Ion Croitoru în Dosarul nr. 1.404/113/2017/a1 al Tribunalului Brăila — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Brăila — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 septembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 662

din 29 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 lit. b)

din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, excepție ridicată de Mihai Valentin Toderiuc în Dosarul nr. 3.420/2/2017 (nr. vechi 2.116/2017) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.775D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă personal autorul excepției, asistat de domnul avocat Denis Doruș, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea Societatea Studiourile Media Pro — S.A. din București. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, care arată că dispozițiile de lege criticate, potrivit cărora angajatorul poate dispune concedierea pentru motive ce țin de persoana salariatului, în cazul în care acesta din urmă este arestat preventiv sau arestat la domiciliu pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, creează o discriminare în raport cu alte categorii profesionale, așa cum sunt funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și polițiștii. Astfel, art. 94 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 188/1999, art. 58 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, respectiv art. 27²⁵ lit. a) din Legea nr. 360/2002 prevăd un alt regim pentru aceste din urmă categorii profesionale, în sensul în care raporturile de muncă se suspendă la arestare și nu încetează. Or, apreciază că persoanele care se supun reglementărilor Codului muncii se află în aceeași situație cu celelalte categorii profesionale amintite, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale, de exemplu, Decizia nr. 32 din 23 ianuarie 2018, paragraful 40, precum și art. 3 alin. 1 pct. 3 din Directiva 2000/78 a Consiliului Europei din 27 noiembrie 2000. Totodată, arată că este de acord cu afirmația potrivit căreia egalitatea nu înseamnă uniformitate, însă consideră că tratamentul juridic instituit trebuie să asigure garanții pentru respectarea tuturor drepturilor. Or, dispozițiile Codului muncii nu oferă garanții că, în situația în care persoana cercetată este găsită nevinovată la sfârșitul cercetării, își va putea recăpăta locul de muncă. Pentru cele arătate, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, față de care apreciază că nu au intervenit elemente noi, care să justifice un revirement.

5. În replică, reprezentantul autorului excepției arată că, în raport cu prevederile art. 16 din Constituție, Curtea Constituțională nu a mai analizat textul de lege criticat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 2 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.420/2/2017 (nr. vechi 2.116/2017), **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii**, excepție ridicată de Mihai Valentin Toderiuc cu prilejul soluționării contestației formulate împotriva deciziei de concediere.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție. În acest sens arată că, pentru angajații ale căror raporturi profesionale sunt reglementate de Codul muncii, angajatorul poate dispune concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului, în cazul în care salariatul este arestat preventiv sau arestat la domiciliu pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, însă pentru funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare sau polițiștii arestarea preventivă și arestarea la domiciliu au ca efect doar suspendarea raporturilor profesionale, indiferent de perioada pe care se întinde măsura preventivă, raportul profesional încetând doar la data condamnării definitive. Consideră că textul de lege ar fi în conformitate cu prevederile constituționale invocate dacă angajatorul ar putea dispune concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului doar în cazul în care salariatul este condamnat definitiv la o pedeapsă privativă de libertate.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale** apreciază că dispozițiile art. 61 lit. b) din Codul muncii nu sunt în contradicție cu prevederile constituționale invocate.

9. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile de lege criticate nu instituie discriminări, fiind aplicabile tuturor persoanelor prevăzute în ipoteza normei, și anume angajaților în baza unui contract individual de muncă, iar comparațiile expuse de autorul excepției de neconstituționalitate nu sunt de natură să demonstreze încălcarea principiului egalității în fața legii. Consideră că, în realitate, este normal ca fiecărei categorii profesionale să i se aplice un tratament diferit, întrucât raporturile de muncă nu sunt asemănătoare. De asemenea, precizează că desfacerea contractului de muncă nu se întemeiază pe o prezumție de vinovăție, astfel că nu se poate reține încălcarea prevederilor art. 23 alin. (11) din Constituție. Totodată, arată că autorul excepției de neconstituționalitate tinde la o modificare a prevederilor art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003, însă Curtea Constituțională, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, nu are competența de a modifica textele de lege supuse analizei de constituționalitate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții potrivit cărora: „*Angajatorul poate dispune concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului în următoarele situații: [...]*

b) în cazul în care salariatul este arestat preventiv sau arestat la domiciliu pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, în condițiile Codului de procedură penală.”

14. Autorul excepției consideră că dispozițiile de lege criticate sunt contrare art. 16 alin. (1) din Constituție referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin Decizia nr. 153 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 20 mai 2016, paragraful 19, a reținut că dispozițiile art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 reglementează condițiile încetării contractului individual de muncă în situația în care salariatul este arestat preventiv sau arestat la domiciliu pentru o perioadă mai mare de 30 de zile. Curtea a apreciat că rațiunile instituirii acestei reglementări au în vedere protejarea angajatorului ale căru interese ar putea fi afectate ca urmare a menținerii neocupate a unui post pentru o perioadă mai lungă și, de aceea, în această situație, nu este relevant dacă fapta săvârșită de salariat a avut sau nu legătură cu locul de muncă ori cu sarcinile de serviciu. În același timp, Curtea a apreciat că textul de lege analizat reprezintă o garanție a dreptului la muncă, întrucât angajatorul nu va putea dispune desfacerea contractului de muncă în urma arestării preventive ori a arestării la domiciliu a salariatului înainte de termenul de 30 de zile. În cazul în care angajatorul nu a dispus desfacerea contractului individual de muncă după trecerea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003, iar salariatul a fost eliberat, această măsură își pierde justificarea, astfel că nu mai poate fi adoptată. Cu toate acestea, Curtea a observat că, în cazul în care contractul individual de muncă a fost desfăcut în temeiul art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003, efectele acestei măsuri rămân ireversibile, chiar dacă ulterior se demonstrează că arestarea persoanei a fost nelegală sau/și neîntemeiată.

16. Prin paragraful 20 al aceleiași decizii, făcând trimitere la cele reținute anterior prin Decizia nr. 5 din 14 ianuarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 7 februarie 2003, referitor la constituționalitatea art. 130 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 10/1972 — Codul muncii, publicată în Buletinul Oficial al României, nr. 140 din 1 decembrie 1972, Curtea a reținut că rațiunea desfacerii contractului de muncă constă, exclusiv, în necesitatea de a preveni efectele prejudiciabile pe care le poate avea pentru angajator absența prelungită a angajatului care nu își îndeplinește obligația contractuală de prestare a muncii. Dreptul angajatorului de a desface contractul de muncă se întemeiază în acest caz, exclusiv, pe o situație obiectivă, starea de arest a angajatului, care reprezintă o condiție necesară și suficientă pentru luarea măsurii, acest drept fiind independent de existența sau inexistența vinovăției angajatului, pe care unitatea nu are calitatea de a o stabili.

17. Cu același prilej, Curtea Constituțională a invocat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, prin Decizia de inadmisibilitate din 7 februarie 2012 în Cauza *Teodor Octavian Tripon contra României* (cererea nr. 27.062/04), în care instanța europeană a observat că dreptul unui angajator de a concedia un angajat care făcea obiectul unei măsuri de arest preventiv mai mari de 60 de zile, în conformitate cu art. 130 alin. (1) lit. j) din Codul muncii, a avut ca temei un element obiectiv, respectiv absența prelungită a angajatului de la locul de muncă, iar nu alte considerente legate de vinovăția sa pentru faptele pentru care a fost pus în arest preventiv.

18. Analizând criticile de constituționalitate formulate în prezenta cauză, Curtea constată că autorul acestora invocă o pretinsă discriminare a persoanelor ale căror raporturi de muncă se supun Legii nr. 53/2003 față de alte categorii socioprofesionale, respectiv funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și polițiștii, ale căror raporturi de serviciu sunt reglementate de alte acte normative, în ceea ce privește măsurile ce se pot dispune de angajator în cazul arestării preventive sau al arestului la domiciliu. Astfel, autorul excepției învederează că în cazul acestor categorii socioprofesionale legea prevede doar suspendarea raportului de serviciu, și nu încetarea acestuia.

19. Cu privire la această critică, Curtea reține că legiuitorul a instituit reglementări distincte și diferite pentru anumite categorii socioprofesionale având în vedere specificul activității acestora, o astfel de opțiune legislativă neavând, în mod necesar, semnificația încălcării prevederilor constituționale referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor. În acest sens, spre exemplu, Curtea, prin Decizia nr. 1.268 din 27 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 22 noiembrie 2011, analizând critica de neconstituționalitate referitoare la instituirea unui regim juridic mai favorabil pentru militari, polițiști și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor sub aspectul calculului pensiei, a reținut că „factorul determinant în instituirea tratamentului juridic diferențiat îl constituie condițiile specifice în care aceste categorii socioprofesionale și-au desfășurat activitatea”. Curtea a apreciat că dispozițiile mai favorabile sunt justificate de „natura activității desfășurate, care creează condițiile unei uzuri corporale accentuate prin expunere la pericole de vătămare corporală și chiar de amenințare a vieții”.

20. De asemenea, prin Decizia nr. 323 din 21 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 595 din 19 iulie 2019, paragraful 25, Curtea a reținut că instituirea unui tratament juridic distinct pentru anumite categorii socioprofesionale, așa cum sunt și cadrele militare în activitate, este fundamentată pe un criteriu obiectiv, ce ține de specificul activității acestora, care justifică instituirea unor drepturi și obligații specifice.

21. În cazul categoriilor de persoane comparate de autorul prezentei excepții de neconstituționalitate, o astfel de distincție decurge din înseși prevederile Constituției care, reglementând domeniul legilor organice, face referire la statutul funcționarilor publici în art. 73 alin. (3) lit. j), distinct față de dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. p) referitoare la regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială.

22. Curtea observă că, potrivit art. 1 din Legea nr. 145/2019 privind Statutul polițiștilor din penitenciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 30 iulie 2019, polițiștii din penitenciare sunt funcționari publici cu statut special, iar, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 iunie 2002, polițiștii sunt funcționari publici civili, cu statut special.

23. Mai mult, Curtea constată că natura diferită a atribuțiilor de serviciu poate constitui temeiul instituirii unor statute speciale pentru diferitele categorii de funcționari publici, dispozițiile art. 380 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019

privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, conținând o dispoziție expresă în acest sens.

24. În consecință, reglementarea regimului juridic aplicabil raporturilor de serviciu ale funcționarilor publici, ale polițiștilor din penitenciare și ale polițiștilor s-a realizat prin acte normative distincte, ce reflectă particularitățile activității acestor categorii socioprofesionale. Astfel, suspendarea raportului de serviciu al acestor categorii de funcționari publici este reglementată, în prezent, de art. 513 alin. (1) lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, de art. 128 alin. (3) din Legea nr. 145/2019 și de art. 27²⁵ din Legea nr. 360/2002.

25. Curtea apreciază însă că, pentru a decide dacă dispozițiile art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 au un caracter discriminatoriu în raport cu reglementările aplicabile funcționarilor publici, mai sus amintite, nu este suficientă constatarea faptului că acestea sunt conținute în acte normative distincte de Codul muncii, ci se impune și analiza împrejurării dacă, în cazul concret al măsurilor ce pot fi dispuse față de salariat, respectiv față de funcționarii publici în cazul arestării preventive sau al arestului la domiciliu, diferența de tratament juridic este justificată în mod obiectiv.

26. În acest sens, Curtea reține că suspendarea raportului de serviciu al funcționarului public, al polițiștilor din penitenciar sau al polițiștilor intervine de drept din chiar momentul arestării preventive sau al arestului la domiciliu și nu reprezintă o opțiune a instituției în cadrul căreia funcționarii publici își desfășoară activitatea. Această măsură este justificată atât de împrejurarea obiectivă că, aflându-se în această situație, funcționarul public este împiedicat să-și îndeplinească sarcinile de serviciu, cât și de necesitatea protejării prestigiului funcției publice.

27. În același timp, Curtea constată că suspendarea raportului de serviciu nu reprezintă o măsură cu efecte definitive, așa cum este concedierea, care duce la încetarea raportului de muncă. Această opțiune legislativă trebuie analizată însă în contextul întregii reglementări privind statutul funcționarilor publici, al polițiștilor din penitenciare sau al polițiștilor.

28. În acest sens, Curtea reține că, prin activitățile pe care le desfășoară funcționarii publici, aceștia realizează exercitarea prerogativelor de putere publică ce revin autorităților și instituțiilor publice prevăzute de art. 369 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019. Dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 145/2019, precum și cele ale art. 2 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 prevăd, de asemenea, că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițiștii din penitenciare și polițiștii sunt investiți cu exercițiul autorității publice. Îndeplinirea acestor atribuții impune

funcționarilor publici o serie de obligații, interdicții și limitări menite să asigure garantarea îndeplinirii în mod optim a funcției publice și care nu sunt aplicabile și salariaților ale căror raporturi de muncă se supun dispozițiilor Codului muncii. În acest sens sunt, spre exemplu, obligația privind obiectivitatea, imparțialitatea și independența în exercitarea atribuțiilor, limitarea posibilității de implicare în activitatea politică, obligația păstrării secretului de stat, secretului de serviciu și confidențialitatea, obligația de a respecta regimul juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților (art. 431, 436, 439 și 445 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019). În mod asemănător, dispozițiile art. 120—122 din Legea nr. 145/2019 și cele ale art. 41—48 din Legea nr. 360/2002 prevăd îndatoriri și restrângeri ale exercițiului unor drepturi și libertăți pentru polițiștii din penitenciare și polițiști.

29. Pentru a contrabalansa toate aceste îndatoriri și limitări ale exercițiului unor drepturi și libertăți, riscurile deosebite la care funcționarii publici sunt supuși în exercitarea unora dintre activitățile specifice anumitor funcții publice, dar și pentru a motiva funcționarii publici să se dedice exercitării atribuțiilor de serviciu în maniera pe care exercițiul prerogativelor de putere publică o impune, legiuitorul a prevăzut o serie de drepturi și garanții specifice. Mai mult, pentru a asigura loialitatea funcționarilor publici față de funcția deținută și instituția în care își desfășoară raporturile de serviciu, statutele profesionale ale acestora conturează conținutul dreptului la carieră, care presupune o traiectorie continuă, cu o perspectivă ascendentă a evoluției profesionale, precum și garanții de stabilitate și protecție a raportului de serviciu.

30. Curtea apreciază că dispozițiile de lege care prevăd măsurile aplicabile funcționarilor publici în cazul arestării preventive ori al arestului la domiciliu sunt o consecință a tuturor temeiurilor mai sus amintite, reflectând, deopotrivă, atât atenția acordată de legiuitor protecției prestigiului funcției publice, dar și garanțiile necesare asigurării stabilității și dreptului la carieră al funcționarilor publici.

31. Or, Curtea consideră că aceste aspecte specifice justifică diferențele de tratament juridic față de salariații ale căror raporturi de muncă se supun Codului muncii, acestea fiind supuse unui regim care nu impune instituirea unor măsuri asemănătoare.

32. În consecință, Curtea reține că dispozițiile art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 nu sunt contrare prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, diferența de tratament juridic criticată de autorul excepției fiind justificată de împrejurările obiectiv diferite în care se găsesc categoriile socioprofesionale comparate.

33. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mihai Valentin Toderiuc în Dosarul nr. 3.420/2017 (nr. vechi 2.116/2017) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 61 lit. b) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind modificarea și completarea Procedurii și modalității de alocare a sumelor, precum și raportarea de către beneficiari a stadiului de execuție a lucrărilor pentru lucrările de înregistrare sistematică inițiate de unitățile administrativ-teritoriale, aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 819/2016

Având în vedere dispozițiile art. 9 alin. (34⁶) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. I. — Procedura și modalitatea de alocare a sumelor, precum și raportarea de către beneficiari a stadiului de execuție a lucrărilor pentru lucrările de înregistrare sistematică inițiate de unitățile administrativ-teritoriale, aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 819/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 1 august 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4, următoarele definiții se modifică și vor avea următorul cuprins:

„*PVR tehnic* — procesul-verbal de recepție cantitativă și calitativă a livrării «Documentele tehnice ale cadastrului — spre publicare» sau «Documentele tehnice ale cadastrului — finale», astfel cum este prevăzut în Regulamentul privind realizarea, verificarea și recepția lucrărilor sistematice de cadastru și înscrierea din oficiu a imobilelor în cartea funciară, aprobat prin ordin al directorului general al ANCPi;

„*PVR servicii* — procesul-verbal de recepție a serviciilor de realizare a lucrărilor de înregistrare sistematică, ce fac obiectul contractelor de achiziție publică încheiate de unitățile administrativ-teritoriale, denumit în Regulamentul privind realizarea, verificarea și recepția lucrărilor sistematice de cadastru și înscrierea din oficiu a imobilelor în cartea funciară proces-verbal de acceptanță a livrării «Documentele tehnice ale cadastrului — spre publicare» sau «Documentele tehnice ale cadastrului — finale».”

2. La articolul 5 punctul 11, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Lucrările de înregistrare sistematică se realizează cu respectarea Regulamentului privind realizarea, verificarea și recepția lucrărilor sistematice de cadastru și înscrierea din oficiu a imobilelor în cartea funciară și a celorlalte prevederi legale în domeniul cadastrului și publicității imobiliare.”

3. La articolul 5 punctul 11, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Plata serviciilor se va realiza după cum urmează:

A. Pentru livrarea «Documente tehnice ale cadastrului — spre publicare», valoarea tranșei de plată este de 60% din valoarea corespunzătoare numărului de imobile recepționate care pot face obiectul decontării.

Plata serviciilor se va face în baza următoarelor documente:

a) Proces-verbal de acceptanță a serviciilor aferente Livrării nr. 1 (în original), întocmit și semnat de către reprezentanții desemnați din partea achizitorului.

b) Factura aferentă Livrării nr. 1, emisă de Prestator și înregistrată la sediul OCPI în copie conformă cu originalul.

B. Pentru livrarea «Documente tehnice ale cadastrului — finale», valoarea tranșei de plată reprezintă diferența dintre valoarea corespunzătoare numărului de imobile recepționate care pot face obiectul decontării și valoarea plătită conform lit. A.

Plata serviciilor se va face în baza următoarelor documente:

a) Proces-verbal de acceptanță a serviciilor aferente Livrării nr. 2 (în original), întocmit și semnat de către reprezentanții desemnați din partea achizitorului.

b) Factura aferentă Livrării nr. 2, emisă de Prestator și înregistrată la sediul OCPI în copie conformă cu originalul.”

4. La articolul 5 punctul 11, alineatul (4) se abrogă.

5. La articolul 5 punctul 11, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) UAT va emite PVR servicii pentru serviciile prestate pe baza PVR tehnic emis de OCPI pentru fiecare livrare. PVR servicii va fi semnat de către UAT și prestator în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la comunicarea PVR tehnic. Ulterior emiterii PVR servicii pentru Livrarea «Documente tehnice ale cadastrului — finale», OCPI va solicita ANCPi deschiderea cărților funciare aferente imobilelor recepționate.”

6. La articolul 5, punctul 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„12. **Emiterea facturii de către prestator**

Prestatorul va emite factura corespunzătoare serviciilor prestate aferentă fiecărei livrări în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data încheierii PVR servicii, care va fi înregistrată la sediul primăriei UAT.”

7. La articolul 5, punctul 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

„14. **Verificarea documentelor de plată și solicitarea de către OCPI a transferului de fonduri**

(1) OCPI va verifica documentele prevăzute la pct. 13, inclusiv în ceea ce privește corespondența dintre numărul imobilelor recepționate în PVR tehnic și imobilele menționate în PVR servicii și în factură.

(2) OCPI va transmite către ANCPi solicitarea transferului de fonduri pentru Livrarea «Documente tehnice ale cadastrului — spre publicare» însoțită de PVR tehnic și PVR servicii și în factură, întocmită conform anexei nr. 9.

(3) Ulterior finalizării lucrărilor de înregistrare sistematică și verificării corespondenței dintre numărul de cărți funciare înființate din oficiu în Sistemul integrat de cadastru și carte funciară și numărul de imobile stabilit în documentele prevăzute la pct. 13, OCPI va transmite către ANCPi solicitarea transferului de fonduri întocmită conform anexei nr. 9.

(4) OCPI certifică prin solicitarea de transferuri de fonduri în vederea efectuării plăților verificarea realității, regularității și legalității tuturor acțiunilor și documentelor emise până la această etapă.”

8. Anexa nr. 9 se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu-Codruț Ștefănescu

București, 7 ianuarie 2020.
Nr. 2.

ANEXĂ
(Anexa nr. 9 la procedură)

ANTET OCPI

Nr. /

Către: Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
În atenția: Domnului, director general

Referitor la: Solicitare privind transferul de fonduri

Stimate Doamnelor Director,

În temeiul art. 5 pct. 14 din Procedura și modalitatea de alocare a sumelor, precum și raportarea de către beneficiari a stadiului de execuție a lucrărilor pentru lucrările de înregistrare sistematică inițiate de unitățile administrativ-teritoriale, aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 819/2016, cu modificările și completările ulterioare, vă solicităm efectuarea transferului sumei de lei, necesară efectuării plății aferente Contractului nr. din data de, având ca obiect finanțarea în cadrul Programului național de cadastru și carte funciară a lucrărilor de înregistrare sistematică inițiate de:

UAT, județul pentru sectorul cadastral/sectoarele cadastrale nr.

Prin prezenta solicitare privind transferul de fonduri confirmăm efectuarea verificărilor prevăzute de art. 5 pct. 13 și 14 din procedura mai sus menționată și certificăm realitatea, regularitatea și legalitatea tuturor acțiunilor și documentelor emise până la această etapă.

Director OCPI
.....
(numele, prenumele, semnătura și ștampila)

Șef Birou înregistrare sistematică,
.....
(numele, prenumele, semnătura)

Șef Serviciu economic,
.....
(numele, prenumele, semnătura)

Responsabil contract finanțare,
.....
(numele, prenumele, semnătura)

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 42

din 14 octombrie 2019

Dosar nr. 1.391/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici Eugenia Voicheci	— președintele Secției I civile — președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Carmen Georgeta Negrilă	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbârcă	— judecător la Secția I civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.391/1/2019 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 16.854/196/2013, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care s-a comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind depuse de către părți puncte de vedere formulate în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Președintele completului constată că nu există chestiuni prealabile, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Galați — Secția a II-a civilă a dispus, prin Încheierea din data de 17 aprilie 2019, în Dosarul nr. 16.854/196/2013, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*Dispozițiile art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă pot fi interpretate în sensul că obiectul recursului incident poate privi o parte din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal?*”.

II. Prevederile legale incidente

2. Dispozițiile din Codul de procedură civilă care fac obiectul sesizării sunt următoarele:

„*Art. 472. — (1) Intimatul este în drept, după împlinirea termenului de apel, să formuleze apel în scris, în cadrul procesului în care se judecă apelul făcut de partea potrivnică, printr-o cerere proprie care să tindă la schimbarea hotărârii primei instanțe.*”

„*Art. 491. — (1) Recursul incident și recursul provocat se pot exercita, în cazurile prevăzute la art. 472 și 473, care se aplică în mod corespunzător. Dispozițiile art. 488 rămân aplicabile.*”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

3. Prin Sentința civilă nr. 3.860 din 17 iunie 2016, pronunțată de Judecătoria Brăila în Dosarul nr. 16.854/196/2013, a fost admisă în parte acțiunea principală formulată de societatea reclamantă în contradictoriu cu părțile persoană juridică (societate) și persoană fizică. A fost obligată părâta societate să

plătească reclamantei suma de 9.747,69 lei, reprezentând daune-interese rezultate din lipsa de folosință parțială a unei ferme pentru perioada mai 2012 — martie 2014, precum și suma de 19.409,89 lei, reprezentând penalități contractuale de întârziere pentru plata cu întârziere a produselor petroliere livrate potrivit Contractului nr. xx din 27.04.2012. A fost respins capătul de cerere privind instituirea unui drept de retenție.

Prin aceeași sentință au fost obligate în solidar cele două părâte să plătească reclamantei suma de 43.716 lei, reprezentând prejudiciu rezultat din diferența de preț a cantității de 145,72 tone de grâu, sumă actualizată cu rata inflației și la care se va adăuga dobânda legală.

Totodată, a fost admisă în parte cererea reconvențională formulată de pârâta societate și s-a dispus obligarea reclamantei să restituie societății pârâte tractorul L445 și 4 remorci, fiind respinse pretențiile formulate prin cererea reconvențională privind lipsa de folosință a inventarului agricol și contravaloarea distrugerii inventarului agricol.

Sub aspectul cheltuielilor de judecată, a fost obligată pârâta societate la plata către reclamantă a sumei de 2.000 lei.

4. Împotriva acestei sentințe au declarat apel cele două părâte, iar prin Decizia nr. 39 din 21 februarie 2018 Tribunalul Brăila a admis în parte apelul și a schimbat în parte sentința în sensul că a respins capătul de cerere din acțiunea principală privind obligarea pârâtei-reclamante la plata sumei de 9.747,69 lei, reprezentând daune-interese pentru lipsa de folosință a fermei, ca nefondat, fiind admis însă capătul de cerere din cererea reconvențională și obligată reclamanta-pârâtă să plătească pârâtei-reclamante suma de 228.899,87 lei, reprezentând prejudiciu creat ca urmare a lipsei de folosință a inventarului agricol reținut. Au fost menținute restul dispozițiilor sentinței atacate și s-au compensat cheltuielile de judecată.

5. Împotriva deciziei pronunțate de Tribunalul Brăila au declarat recurs principal reclamanta, la data de 28 iunie 2018, și recurs incident pârâta societate, la 28 ianuarie 2019, cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel Galați — Secția a II-a civilă.

6. Prin recursul principal, reclamanta a solicitat casarea hotărârii pronunțate de instanța de apel și, în rejudecare, respingerea apelului formulat de pârâta-reclamantă, ca nefondat, cu consecința menținerii hotărârii instanței de fond ca legală și temeinică.

7. Prin recursul incident, pârâta-reclamantă a solicitat schimbarea în parte a deciziei din apel, în sensul respingerii capetelor de cerere privind obligarea la plata în solidar a pârâtelor a sumei de 43.716 lei, reprezentând prejudiciu rezultat din diferența de preț a cantității de 145,72 tone de grâu, sumă actualizată cu rata inflației și la care se va adăuga dobânda legală, și obligarea la plata sumei de 19.409,89 lei, reprezentând penalități contractuale de întârziere pentru plata cu întârziere a produselor petroliere livrate potrivit Contractului nr. xx din 27.04.2012, și în sensul admiterii capătului de cerere privind obligarea reclamantei la plata prejudiciului cauzat ca urmare a distrugerii inventarului agricol.

8. Instanța de recurs Curtea de Apel Galați — Secția a II-a civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, la cererea recurentei-reclamante, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

IV. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

9. Prin Încheierea de sesizare din data de 17 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 16.854/196/2013, completul de judecată al Curții de Apel Galați — Secția a II-a civilă a apreciat

ca fiind întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute cumulativ de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru următoarele motive:

10. Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

11. În acest sens s-a arătat că, prin cererea de chemare în judecată depusă la Judecătoria Brăila, cerere completată succesiv, reclamanta a solicitat obligarea societății pârâte la:

a) plata daunelor-interese rezultate din lipsa de folosință a unui bun imobil (fermă);

b) recunoașterea unui drept de retenție asupra bunurilor pârâtei aflate în imobil, până la plata daunelor-interese pentru lipsa de folosință;

c) plata penalităților contractuale pentru plata cu întârziere a unor produse livrate potrivit Contractului nr. xx din 27.04.2012.

De asemenea, a solicitat obligarea pârâtei societate în solidar cu pârâta persoană fizică la:

d) plata prejudiciului rezultat din diferența de preț a unui bun contractat (145,72 tone de grâu).

La rândul său, pârâta-reclamantă societate a formulat cerere reconvențională prin care a solicitat obligarea reclamantei-pârâte la:

e) plata daunelor-interese rezultate din lipsa de folosință a unor bunuri mobile (inventar agricol) reținute de reclamanta-pârâtă în imobilul său fermă;

f) plata daunelor-interese rezultate din distrugerea unor bunuri mobile (inventar agricol) reținute de reclamanta-pârâtă în imobilul său fermă; și

g) restituirea mai multor bunuri mobile (inventar agricol) reținute de reclamanta-pârâtă în imobilul său fermă.

12. Prin Sentința civilă nr. 3.860 din 17 iunie 2016, Judecătoria Brăila a admis în parte cererea principală — capetele de cerere a), c) și d) de mai sus —, dar a respins capătul de cerere b). De asemenea, a admis în parte cererea reconvențională, numai în ceea ce privește capătul de cerere g), respingând capetele de cerere e) și f).

13. Împotriva sentinței au declarat apel pârâta-reclamantă societate și pârâta persoană fizică, iar Tribunalul Brăila — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal, prin Decizia nr. 39 din 21 februarie 2018, a admis în parte apelul și a schimbat în parte sentința în sensul că a respins capătul de cerere a) din cererea principală a reclamantei-pârâte și a admis, în schimb, capătul de cerere e) din cererea reconvențională a pârâtei-reclamante. Totodată, a menținut celelalte dispoziții ale sentinței apelate.

14. Împotriva deciziei a declarat recurs principal intimata-reclamantă-pârâtă, solicitând casarea deciziei și, în rejudecare, respingerea apelului formulat de pârâta-reclamantă, cu menținerea sentinței Judecătoriei Brăila, recursul său privind așadar capetele de cerere a) și e).

15. La rândul său, apelanta-pârâtă-reclamantă a declarat recurs incident împotriva deciziei Tribunalului Brăila, prin care a solicitat schimbarea în parte a acesteia în sensul respingerii capetelor de cerere c) și d), dar al admiterii capătului de cerere f).

16. Instanța de trimitere a arătat că aspectele litigiului puse în discuție prin cele două cereri de recurs sunt complet diferite: *recursul principal* privește capetele de cerere a) și e), în vreme ce *recursul incident* se referă la capetele de cerere c), d) și f).

17. Dată fiind această situație, recurenta-reclamantă a invocat inadmisibilitatea recursului incident formulat de societatea pârâtă, susținând că recursul incident nu poate privi soluțiile asupra acelor aspecte ale litigiului care nu au fost

atacate prin recursul principal, pentru că acestea au intrat sub autoritatea de lucru judecat la împlinirea termenului de recurs.

18. Curtea de Apel Galați, instanța de sesizare, a arătat că, dacă acceptă argumentul recurentei-reclamante, urmează să respingă fără o analiză pe fond recursul părții adverse; în caz contrar, urmează să analizeze și recursul incident, astfel că soluționarea pe fond a recursului incident depinde de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

19. S-a menționat că Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut în mod constant în jurisprudența sa că obiectul sesizării pentru o hotărâre prealabilă l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural (cum este situația în cauza de față), dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, adică rezolvarea raportului de drept dedus judecătii.

20. Problema de drept enunțată este nouă, sub aspect formal, textul de lege fiind cuprins într-un act normativ adoptat relativ recent, respectiv actualul Cod de procedură civilă a intrat în vigoare abia la 15 februarie 2013. Chiar dacă și în legislația anterioară, și anume Codul de procedură civilă din 1865, a existat o soluție legislativă similară, problema de drept nu a pierdut caracterul de noutate pentru că, pe de o parte, dispoziția anterioară, reprezentată de art. 293 din Codul de procedură civilă din 1865, a fost reintrodusă abia prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 219/2005, iar, pe de altă parte, chestiunea în discuție nu a primit o dezlegare nici din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici din partea altor instanțe, printr-o practică judiciară consacrată.

21. De altfel, reglementarea actuală nu este identică celei anterioare, în prezent fiind conturat mai precis caracterul accesoriu al recursului incident; astfel, anterior, recursul incident (ca și apelul incident) se putea declara și înăuntrul termenului de recurs principal, iar în acest caz era considerat și el recurs principal, deci nu mai era afectat de actul de dispoziție al recurentului principal (care putea renunța la propria cale de atac) sau de soluția dată asupra recursului principal. Or, în prezent, această ipoteză nu mai este posibilă, recursul incident putând fi exercitat numai după expirarea termenului recursului principal, deci are întotdeauna caracter accesoriu.

22. S-a arătat și că problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

23. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat în scris puncte de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecătii.

VI. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

24. Completul de judecată al Curții de Apel Galați Secția a II-a civilă a arătat că problema de drept aflată în dezbatere — posibilitatea de atacare printr-un recurs incident a unei părți din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal — nu este reglementată cu claritate de textele de lege incidente, respectiv art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiind posibile două interpretări.

25. Într-o primă interpretare, recursul incident (ca, de altfel, și apelul incident) nu poate privi decât acea parte din hotărâre care a fost deja atacată prin recursul principal. Un argument în favoarea acestei interpretări este acela că recursul incident are un pronunțat caracter accesoriu, reieșit din faptul că nu se poate în niciun caz declara și înăuntrul termenului pentru recursul principal, deci nu va putea fi niciodată calificat drept recurs principal, astfel că soluția asupra acestuia va depinde întotdeauna de actul de dispoziție al recurentului principal sau de soluția dată asupra recursului principal, în temeiul art. 472 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

26. De asemenea, se poate aprecia că soluțiile asupra acelor aspecte ale litigiului care nu au fost atacate prin recursul principal au intrat sub autoritatea de lucru judecat la împlinirea termenului de recurs, deci înainte ca recursul incident să poată fi declarat.

27. În cea de-a doua interpretare, recursul incident poate privi și părți din hotărâre care nu au fost atacate cu recurs principal. În acest sens, trebuie avută în vedere situația premisă pentru care a fost reglementată instituția recursului incident. Astfel, prin definiție, hotărârea susceptibilă de recurs trebuie să nu fi dat satisfacție deplină (să nu fi admis în întregime pretențiile) niciuneia dintre părți, astfel că ambii litiganți ar avea, simultan, și interesul de a ataca hotărârea pentru a obține admiterea în întregime a propriei pretenții, dar și interesul ca ea să nu fie atacată de partea adversă pentru a menține, cel puțin, ceea ce au câștigat deja. Atitudinea părților de a nu ataca hotărârea echivalează cu tranzacționarea asupra litigiului, în sensul că prin cedări reciproce la pretențiile care nu au fost admise se evită o nouă etapă procesuală (analiza din recurs). Însă atitudinea uneia dintre părți de a ataca hotărârea cu recurs principal echivalează cu refuzul tranzacționării, astfel că este echitabil ca și adversarul să beneficieze de egalitate de arme, în sensul de a avea posibilitatea de a declara, la rândul său, recurs.

28. Or, în cazul tranzacției, art. 2.267 din Codul civil arată expres că prevenirea sau stingerea litigiului se poate face prin concesiile sau renunțările reciproce la drepturi ori prin transferul unor drepturi de la o parte la cealaltă, deci are în vedere și drepturi diferite, și, mai mult chiar, prin tranzacție se pot naște, modifica sau stinge raporturi juridice diferite de cele ce fac obiectul litigiului dintre părți. Dacă se acceptă aplicarea acestei condiții și pentru recursul incident, în baza art. 1 alin. (2) din Codul civil (potrivit căruia, în cazurile neprevăzute de lege, se aplică dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare) coroborat cu art. 2 alin. (2) din Codul civil, conform căruia Codul civil este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale, atunci obiectul acestui recurs incident nu mai poate fi limitat.

29. De altfel, textele de lege înseși [art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă] nu exprimă o astfel de limitare, ci, dimpotrivă, prin formularea generală — „printr-o cerere proprie care să tindă la schimbarea hotărârii primei instanțe”, adică schimbare sub orice aspect — par să sugereze că limitarea la obiectul recursului principal nu este urmărită. Altfel spus, o astfel de limitare ar rezulta doar din interpretarea textului, iar nu din formularea sa expresă; or, afectarea unui drept (cum este cel la declararea căii de atac) trebuie să rezulte din formularea explicită a textului de lege, iar nu doar din interpretarea sa (potrivit art. 10 din Codul civil).

30. Dată fiind existența mai multor argumente în favoarea fiecăreia dintre cele două interpretări, instanța de sesizare a apreciat că este necesară intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru lămurirea chestiunii de drept.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

31. Din datele comunicate de curțile de apel, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a rezultat că opiniile exprimate au fost în sensul ambelor interpretări prezentate în cuprinsul încheierii de sesizare, după cum urmează:

32. *Într-o opinie* s-a considerat că dispozițiile art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu condiționează formularea recursului/apelului incident de invocarea unor motive de recurs/apel care să vizeze doar dispozițiile hotărârii atacate ce au fost criticate prin cererea de recurs/apel principal, apreciindu-se că motivele recursului/apelului incident pot tinde la casarea hotărârii atacate sub orice aspect care prezintă interes pentru intimatul ce declară apel/recurs incident.

33. S-a argumentat că aceste dispoziții privesc și ipoteza în care intimatul din recursul principal nu are un interes pregnant de a formula el însuși recurs principal, dar, constatând că partea adversă a procedat la declararea căii de atac și luând cunoștință de motivele acesteia, poate considera că apărarea poziției sale necesită formularea unui recurs incident prin intermediul căruia să repună în discuție soluțiile cuprinse în decizie/sentință, în încheieri premergătoare și pe care nu le-ar fi putut supune dezbaterii prin întâmpinare întrucât, prin neatacare, ar fi intrat sub autoritatea lucrului judecat.

34. Această opinie a fost împărtășită de judecătorii de la Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, Tribunalul Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Bacău, Tribunalul Neamț, Curtea de Apel Alba Iulia — Secția a II-a civilă, Tribunalul Vaslui, Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal, opinia majoritară la Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă, Tribunalul Gorj — Secția a II-a civilă, opinia minoritară la Curtea de Apel Cluj — Secția I civilă, Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, parțial Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Cluj — Secția civilă, Curtea de Apel Galați — Secția a II-a civilă, opinia majoritară la Tribunalul Galați — Secția I civilă, Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă și parțial Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă.

35. Această chestiune de drept a fost supusă dezbaterii în cadrul întâlnirii profesionale din trimestrul I al anului 2018 pentru unificarea practicii judiciare și formarea profesională continuă la nivelul instanțelor din circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș, iar opinia majoritară a judecătorilor a fost că este admisibil recursul incident având ca obiect soluția pronunțată de instanța de fond privind reducerea onorariului avocațial, în contextul în care recursul principal vizează soluția pronunțată asupra cererii principale.

În susținerea acestei opinii s-a arătat că opțiunea legiuitorului nu este aceea de a limita recursul incident la cadrul procesual stabilit prin recursul principal, din perspectiva obiectului acestuia. Trimiterea făcută de dispozițiile art. 491 din Codul de procedură civilă în sensul aplicabilității și ale art. 488 din Codul de procedură civilă subliniază că recursul incident trebuie să cuprindă motivele de nelegalitate pe care se întemeiază partea, fără însă a se face vreo altă distincție, sens în care rezultă cu evidentă că aceste motive sunt proprii recursului incident și determină independența acestuia față de recursul principal.

36. Practica judiciară identificată în sensul acestei opinii, respectiv că obiectul recursului/apelului incident poate privi o parte din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal, a fost ilustrată prin următoarele hotărâri judecătorești: Decizia nr. 224 din 13 martie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 3.601/83/2016; Decizia nr. 107 din 20 martie 2019, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud —

Secția I civilă în Dosarul nr. 526/265/2015, nedefinitivă; Decizia nr. 897 din 4 octombrie 2018, pronunțată de Tribunalul Sălaj — Secția civilă în Dosarul nr. 5.758/337/2015; Decizia nr. 265 din 2 aprilie 2019, pronunțată de Tribunalul Sălaj — Secția civilă în Dosarul nr. 4.298/337/2017; Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 1.413/94/2014*; Decizia nr. 26A din 16 ianuarie 2017, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 39.076/3/2014; Decizia nr. 73 din 23 februarie 2018, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 30.717/3/2017.

37. *În cealaltă opinie* s-a apreciat că recursul incident (ca, de altfel, și apelul incident) nu poate privi decât acea parte din hotărâre care a fost deja atacată prin recursul principal.

38. S-a argumentat că recursul incident are un pronunțat caracter accesoriu, care rezultă din faptul că nu se poate în niciun caz declara și înăuntru termenului pentru recursul principal, deci nu va putea fi niciodată calificat drept recurs principal, astfel că soluția asupra sa va depinde întotdeauna de actul de dispoziție al recurentului principal sau de soluția dată asupra recursului principal. Acele aspecte ale litigiului care nu au fost atacate prin recursul principal se poate aprecia că au intrat sub autoritatea de lucru judecat la împlinirea termenului de recurs, deci înainte ca recursul incident să poată fi declarat.

39. Această opinie a fost exprimată de judecătorii de la Tribunalul Bihor — Secția I civilă, Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, Tribunalul Neamț, Curtea de Apel Iași — Secția civilă, Judecătoria Iași, opinia majoritară la Curtea de Apel Cluj — Secția I civilă, parțial Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Specializat Cluj, Tribunalul Vrancea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă și parțial Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă.

40. Practica judiciară identificată în sensul acestei opinii, respectiv că recursul/apelul incident nu poate privi decât acea parte a hotărârii care a fost atacată prin recursul/apelul principal, a fost ilustrată prin următoarele hotărâri judecătorești: Decizia nr. 241A din 14 februarie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 845/112/2017; Decizia nr. 201 din 13 mai 2014, pronunțată de Tribunalul Vrancea — Secția I civilă în Dosarul nr. 4.098/231/2013; Decizia nr. 480 din 21 iunie 2016, pronunțată de Tribunalul Vrancea — Secția I civilă în Dosarul nr. 10.432/231/2013; Decizia nr. 21 din 13 ianuarie 2017, pronunțată de Tribunalul Vrancea — Secția I civilă în Dosarul nr. 3.210/173/2016; Decizia nr. 340 din 16 mai 2019, pronunțată de Tribunalul Vrancea — Secția I civilă în Dosarul nr. 13.769/231/2017.

41. Curtea de Apel Timișoara și Curtea de Apel Pitești au comunicat că nu au identificat practică judiciară, nefiind exprimate nici puncte de vedere teoretice.

42. Curtea de Apel Ploiești a identificat o singură hotărâre judecătorească, respectiv Decizia nr. 315 din 13 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.296/315/2017 al Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, prin care a fost respins recursul incident ca inadmisibil, față de caracterul accesoriu al acestuia, constatându-se că pârâta ar fi trebuit să își formuleze criticile pe calea unui recurs principal, deoarece decizia instanței de apel îi era defavorabilă sub aspectul respingerii apelului incident, iar riscul unei soluții defavorabile trebuie examinat prin raportare la recursul principal declarat de reclamantă.

43. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate următoarele decizii, cu titlu de practică judiciară relevantă:

Prin Decizia nr. 1.399 din 20 aprilie 2018, pronunțată de Secția I civilă în Dosarul nr. 20.760/3/2013, recursul incident a fost analizat numai în limitele criticilor ce au făcut obiectul recursului principal. În acest sens, instanța a reținut următoarele: *„Recursul incident exercitat în condițiile art. 472 și 474 din Codul de procedură civilă — la care trimit în mod expres prevederile art. 491 din Codul de procedură civilă — are caracter accesoriu în raport cu recursul principal, în sensul că, prin declararea recursului principal, există riscul pentru partea care a câștigat procesul, în tot sau în parte, de a i se înrăutăți situația prin eventuala admitere a recursului principal și are, astfel, interesul de a formula o cerere proprie care să tindă la schimbarea hotărârii recurate. Caracterul accesoriu este accentuat de dispozițiile art. 472 alin. (2) din Codul de procedură civilă, din care rezultă dependența soluției date recursului incident de soluția dată de instanța recursului principal.*

Așadar, recursul incident este admisibil numai în măsura existenței riscului schimbării soluției date în apel într-un sens favorabil recurentului principal, prin aderarea la recurs urmărindu-se împiedicarea adoptării unei asemenea soluții în calea extraordinară de atac. Recursul incident nu este deschis în absența acestui risc sau, dacă a fost exercitat, rămâne fără efect atunci când riscul nu mai există, față de nesoluționarea în fond a recursului principal.

În cauză, se reține că, prin decizia recurată, apelul declarat de reclamant a fost respins ca nefondat, cu obligarea apelantului-reclamant la cheltuieli de judecată într-un quantum mai mic decât cel solicitat de către intimatul-intervenient.

Reclamantul nu a declarat recurs principal împotriva soluției de respingere a apelului său, ci recurs incident, prin care a criticat atât dispoziția de respingere a apelului, cât și dispoziția privind cheltuielile de judecată, urmărind, dacă nu înlăturarea acestora, cel puțin diminuarea quantumului stabilit în sarcina sa. În schimb, intervenientul a declarat recurs principal, nemulțumit fiind de quantumul cheltuielilor de judecată acordate.

Față de considerentele anterior expuse în legătură cu caracterul accesoriu al recursului incident, se constată că riscul unei soluții defavorabile există doar în privința soluției vizând cheltuielile de judecată, criticate prin recursul principal. Dacă acesta din urmă ar fi admis, casarea deciziei recurate, pe temeiul art. 497 din Codul de procedură civilă, ar fi una parțială, conducând la rejudecare exclusiv cu privire la cheltuielile de judecată, nu și cu privire la apelul însuși.

În aceste condiții, urmează a se constata că recursul incident este admisibil, însă doar în limitele criticilor din recursul principal, astfel încât nu pot fi primite motivele de recurs referitoare la soluția de respingere ca nefondat a apelului reclamantului și nu vor fi cercetate.”

De asemenea, prin Decizia nr. 1.625/23.09.2016, pronunțată de Secția I civilă în Dosarul nr. 5.476/118/2014, s-a reținut caracterul accesoriu al recursului incident în raport cu recursul principal.

Prin Decizia nr. 2.749 din 21 octombrie 2016, pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 917/36/2013, Decizia nr. 1.860 din 11 octombrie 2016, pronunțată de Secția I civilă în Dosarul nr. 36.556/3/2013, Decizia nr. 1.400 din 20 aprilie 2018, pronunțată de Secția I civilă în Dosarul nr. 40.819/3/2014, și Decizia nr. 957 din 20 martie 2018, pronunțată de Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 45.345/3/2014, față de caracterul accesoriu al recursului

incident, acesta a fost admis alături de recursul principal, în situația în care soluția adoptată a fost cea de casare a hotărârii atacate cu trimitere spre rejudecare.

Prin Decizia nr. 1.013 din 31 martie 2016, pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 5.712/2/2013, s-a respins recursul incident, întrucât în raport cu soluția preconizată în privința recursului principal (respingere ca nefondat) analiza acestuia nu mai este necesară.

Au fost identificate soluții jurisprudențiale recente în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care s-a considerat că nu este limitat obiectul recursului incident la partea din hotărâre ce formează obiectul recursului principal, relevante în acest sens fiind: Decizia nr. 268 din 23 ianuarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.678/2/2016, Decizia nr. 2.149 din 17 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 383/33/2018, și Decizia nr. 3.750 din 3 iulie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 768/57/2017/a1.

În același sens au fost identificate decizii ale Completului de 5 judecători în materie civilă al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care au fost soluționate pe fond recursurile incidente: Decizia nr. 98 din 27 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.615/1/2016; Decizia nr. 311 din 4 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 288/1/2017; Decizia nr. 312 din 4 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 291/1/2017.

44. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.169/C/1.789/III-5/2019 din 5 iunie 2019, a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

45. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 280 din 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 21 ianuarie 2019, s-au reținut următoarele:

„25. Odată formulat, apelul incident poate fi exercitat numai cu respectarea condițiilor impuse de lege, respectiv acesta se poate exercita doar de intimatul care justifică un interes în promovarea căii de atac; cererea se poate face după împlinirea termenului de apel, dar numai odată cu depunerea întâmpinării la apelul principal; scopul apelului incident fiind acela de a obține reformarea hotărârii, prin apelul incident trebuie să fie probat și motivat un interes propriu al intimatului, el putându-se face numai la apelul introdus de partea cu interese contrare în proces; apelul incident trebuie să îndeplinească condițiile impuse de lege pentru cererea de apel. Mai mult, în cazul în care apelantul principal își retrace apelul sau dacă acesta este respins ca tardiv, ca inadmisibil ori pentru alte motive care nu implică cercetarea fondului, apelul incident rămâne fără efecte.

26. Prin urmare, apelul incident nu reprezintă o instituție procesuală de sine stătătoare, ci o cale de atac ce va fi formulată numai în corelație cu apelul principal formulat în cauză. Astfel, Curtea constată că textul criticat tinde la găsirea echilibrului în respectarea ansamblului drepturilor procesuale recunoscute părților în procesul civil, fără a contraveni prevederilor art. 16 și art. 21 alin. (3) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 1.092 din 8 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 2 noiembrie 2011). (...)

28. De altfel, Curtea observă faptul că instituția apelului incident se regăsea sub denumirea de aderare la apel și în Codul de procedură civilă din 1865 la art. 293, dispoziții legale care au format obiect al controlului de constituționalitate prin raportare la critici similare celor formulate în prezenta cauză, Curtea constatând constituționalitatea acestora.”

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

46. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, toți cei trei judecători-raportori au apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

47. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, pentru ipoteza în care completul desemnat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ar ajunge la concluzia întrunirii condițiilor de admisibilitate, opinia a doi dintre judecătorii-raportori a fost că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă, obiectul recursului incident nu poate privi o parte din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal, în timp ce opinia celui de-al treilea judecător-raportor a fost că aceste dispoziții legale trebuie interpretate în sensul că obiectul recursului incident poate privi o parte din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

48. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

49. În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— lămurirea chestiunii de drept să fie esențială pentru soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

50. Primele patru condiții de admisibilitate menționate sunt îndeplinite, în sensul că litigiul se află în curs de judecată pe rolul Curții de Apel Galați, investită în mod legal cu soluționarea în ultimă instanță a cauzei, chestiunea de drept sesizată fiind esențială pentru soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată.

51. În privința condiției referitoare la caracterul esențial al lămuririi chestiunii de drept pentru soluționarea pe fond a respectivei cauze, în cadrul căreia s-a ivit chestiunea prejudicială, poate forma obiect al sesizării și o chestiune de drept procedural, dacă, prin consecințele produse, o asemenea chestiune poate determina pronunțarea asupra fondului raportului juridic dedus judecății.

52. Întrebarea adresată în cuprinsul sesizării formulate de către Curtea de Apel Galați vizează, în esență, admisibilitatea unui recurs incident, în raport cu interpretarea conferită asupra condiției ca obiectul său să se suprapună obiectului recursului principal sau să poată fi independent de obiectul recursului principal. Dezlegarea acestei chestiuni de ordin procedural este aptă să conducă la pronunțarea unei soluții pe fondul raportului

juridic litigios supus controlului judiciar în fața instanței judecătorești investite cu soluționarea recursurilor declarate în cauză.

53. Ca o chestiune prealabilă, se reține că din modalitatea în care instanța de trimitere a înțeles să formuleze întrebarea prealabilă nu rezultă cu claritate la ce se referă sintagma „o parte din hotărârea instanței de apel”, creându-se confuzie între petitele cererii de chemare în judecată și soluțiile cuprinse în dispozitivul hotărârii pronunțate în apel.

54. În jurisprudența sa anterioară, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că poate forma obiectul unei astfel de sesizări, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, și o chestiune de drept procedural, nu doar una de drept material, relevante fiind în acest sens considerentele cuprinse în paragrafele 21 și 22 din Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016, în care se arată următoarele: „21. De asemenea se constată că, în jurisprudența sa (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014, Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014, Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015 etc.), Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecății.

22. În speță, această condiție este îndeplinită, deoarece modul în care ar urma să fie interpretat și aplicat textul de lege cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează și soluția pe fond a cererii deduse judecății.”

55. În privința condiției referitoare la noutatea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării, se impun anumite precizări care conduc la concluzia neîndeplinirii cerinței menționate.

56. Evaluarea acestei condiții, în absența unei definiții legale a noutății chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum s-a statuat în jurisprudența constantă a instanței supreme (Decizia nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; Decizia nr. 19 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 octombrie 2015, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept). În egală măsură, problema de drept trebuie să fie reală, să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv, să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că, pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecății, este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept.

57. În această privință, în jurisprudența sa constantă (Decizia nr. 2 din 19 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 26 martie 2015, Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 588 din 5 august 2015, ambele pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept), instanța supremă a subliniat că, prin mecanismul reglementat de dispozițiile legale anterior menționate, trebuie să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată, pentru interpretarea unei norme legale îndoielnice, lacunare sau neclare, deoarece scopul acestei proceduri îl constituie împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare în materia chemată să se pronunțe.

58. Pentru determinarea caracterului noutății trebuie verificat dacă o instanță este investită să se pronunțe asupra chestiunii de drept a cărei interpretare se solicită pentru prima dată sau problema de drept a primit deja o dezlegare din partea instanțelor investite cu soluționarea unor cauze similare. Analiza are relevanță în considerarea funcției mecanismului hotărârii prealabile, comparativ cu mecanismul recursului în interesul legii, pentru a evita paralelismul și suprapunerea celor două proceduri de asigurare a unei practici judiciare unitare.

59. În acest context, în considerarea scopului, finalității și condițiilor de admisibilitate distincte ale celor două proceduri instituite de legiuitor pentru asigurarea practicii judiciare unitare, trebuie reamintite elementele de diferențiere dintre cele două mecanisme de unificare a jurisprudenței. Astfel, dacă hotărârea prealabilă are ca scop preîntâmpinarea apariției unei practici judiciare neunitare, prin exercitarea unui control *a priori*, recursul în interesul legii are menirea de a înlătura o practică neunitară deja existentă, efectuând un control *a posteriori*.

62. În consecință, sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate reglementate de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, urmând a fi respinsă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 16.854/196/2013, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „Dispozițiile art. 491 alin. (1) și art. 472 alin. (1) din Codul de procedură civilă pot fi interpretate în sensul că obiectul recursului incident poate privi o parte din hotărârea instanței de apel care nu a fost atacată cu recurs principal?”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 octombrie 2019.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

